

• 'Ouderen hebben geen last van de snelweg. Die vinden ze leuk.'

Bewoners verpleeghuis willen reuring

Verpleeghuizen hebben een beroerd imago. Dat is deels onterecht, maar het kan wel veel beter. Nu meteen en in de verdere toekomst.

Wilfried van der Bles
redactie gezondheid

Een verpleeghuisbewoner mocht drie weken met zijn familie op vakantie naar Frankrijk. Wat is daar nou op tegen? Maar hij kreeg nul op rekest. De AWBZ, de volksverzekering waaruit de verpleeghuiszorg wordt bekostigd, bepaalt dat een bewoner hooguit zeven dagen op vakantie mag.

Ander voorbeeld. Een bewoner is vanouds gewend 's avonds een biertje te drinken. Mag niet, want: „Stel je voor, iemand is aangeschoten en de inspectie komt, dan geven wij geen goede zorg.”

Het zijn doodnormale wensen – een vakantie, een biertje – voor iedereen binnen handbereik. Behalve als je in een verpleeghuis zit. Dan staan er regels in de weg of worden praktische bezwaren opgevoerd.

„Ach, die regels. Een beetje burgerlijke ongehoorzaamheid zou heilzaam zijn”, zeggen Hetti Willemse

en Tineke van den Klinkenberg. Samen schreven ze een brochure: hoe is het om in een verpleeghuis te werken, te wonen of op bezoek te komen. Ze weten, schrijven ze, dat verpleeghuizen een beroerd imago hebben. „Dat beeld is onterecht”, zeggen ze. Maar tegelijk constateren ze: het kan beter, op een vaak simpele goedkope manier. Dat laten ze zien aan de hand van veertien gesprekken met verzorgenden, verpleegkundigen en familieleden van demente verpleeghuisbewoners.

Van den Klinkenberg: „Natuurlijk zie je in verpleeghuizen de nodige variatie binnen de regelgeving dankzij gedreven locatiemanagers. Maar er kan zoveel meer. Waarom staat de tv altijd op dezelfde zender met populaire muziek? Zijn er dan geen ouderen die van klassiek houden? Dat is nou iets dat je zo kunt oplossen.”

De naam Heleen Dupuis valt. Van den Klinkenberg en Willemse spraken met deze VVD-senator wier man – hoogleraar geneeskunde – wegens dementie een tijd lang in een verpleeghuis heeft gezeten. In het interview beklagt Dupuis zich erover dat in het verpleeghuis iedereen gelijk wordt behandeld, ongeacht het verleden van de persoon en ongeacht de hoogte van de eigen bijdrage die wordt betaald. Dupuis heeft haar man inmiddels weer thuis. „Nivelle-

ring is de vijand van de solidariteit”, zegt zij.

Omdat hij 's nachts zo onrustig is, zou zij haar man graag 's nachts in een verpleeghuis laten slapen, om hem overdag weer thuis te hebben. Maar dat kan niet. „Waarom spelen de verpleeghuizen niet in op een dergelijke vraag?”, zegt Willemse. Van den Klinkenberg: „En waarom wordt er geen verschil gemaakt tussen bewoners?”

Natuurlijk moeten mensen die het zelf niet kunnen betalen ook goede

Auteurs brochure kennen de zorg goed

Tineke van den Klinkenberg, sociologe, en sociaal geograaf Hetti Willemse zijn gepokt en gemazeld in de wereld van de zorg. Ze kennen elkaar al sinds de jaren tachtig, toen Klinkenberg namens de CPN wethouder volksgezondheid in Amsterdam was. Willemse was destijds ambtenaar.

Tegenwoordig is Klinkenberg zelfstandig adviseur. Willemse is mede-eigenaar van een organisatieadviesbureau.

De brochure 'Thuis Wezen. Gesprekken over waardige zorg' is te bestellen bij Het Zonnehuis, Postbus 58, 3769 ZH Soesterberg.

zorg krijgen. En natuurlijk moeten welgestelde babyboomers een behoorlijke eigen bijdrage betalen. Maar wil je hun solidariteit behouden, dan moet daar ook extra luxe tegenover staan.”

De twee hebben ook ideeën voor de langere termijn. Bijvoorbeeld: stel bewoners in staat hun eigen woonruimte te kopen in het verpleeghuis. In een eigen huis ben je immers heer en meester. En ga uit van de wensen van de bewoners zelf, adviseren ze. Die willen variatie, keuzevrijheid en een beetje leven om zich heen. Daar zal ook bij de bouw en in de ruimtelijke ordening rekening mee moeten worden gehouden.

Doorgaans staan verpleeghuizen aan de rand van dorp of stad. Waarom niet midden in een buurt of dorp? Willemse: „Haal de buurt binnen. Leg in ieder verpleeghuis een zwembad aan waar ook buurtbewoners terecht kunnen. En waarom aan de straatkant geen fietsenmaker in je pand, waar ook verpleeghuisbewoners terecht kunnen met hun kapotte rolstoel.”

Klinkenberg: „Minister Cramer wil geen verpleeghuizen in de buurt van snelwegen. Maar voor mij was het een eye-opener te horen dat ouderen geen last hebben van het lawaai. Ze vinden het leuk die auto's voorbij te zien scheuren.”